

Bruijn, DJ de

De kunst van het implementeren. Slagvaardig veranderen in publieke organisaties.

Assen, Koninklijke Van Gorcum 2003

ISBN 90 232 3950 4

Een nieuw boek over het implementeren van veranderingen in publieke organisaties is nooit weg. Terecht gaat dit boek uit van de stelling dat implementeren een van de moeilijkste zaken in het openbaar bestuur is. De auteur stelt dat minstens een op de drie transities niet voldoet aan de gestelde verwachtingen en dat meer dan de helft van de veranderingsprocessen niet het aanvankelijk beoogde resultaat oplevert. Die getallen komen realistisch over. Weinig zaken bij de overheid zijn zo moeilijk als veranderingen zodanig opzetten dat er werkelijk iets van terecht komt.

Voor degenen die zich willen onderdompelen in de kunde van het implementeren is dit een prima boek. In die zin dat het een gigantische hoeveelheid gezichtspunten, invalshoeken en benaderingswijzen van veranderingsmanagement bevat. Met als uitgangspunt de methoden en technieken van het 'programmamanagement', een aanpak die al enige tijd geleden, ik meen door Twijnstra Gudde in de jaren tachtig, in de wereld is gezet.

Of het daarmee ook een leerzaam en praktisch hanteerbaar boek is blijft echter de vraag. De haast onvoorstelbare hoeveelheid rijtjes, opsommingen en stappenmodellen zijn uit een oogpunt van streven naar volledigheid zeker wel interessant, maar ik kan me niet voorstellen dat er ook maar één persoon is die dat allemaal praktisch zou kunnen toepassen. Het is gewoon teveel van het goede. Als naslagwerk niet zonder gewicht, als boek met praktijkwaarde – ondanks alle voorbeelden uit de praktijk – twijfelachtig.

Wat ik al jaren tegen heb op programmamanagement is de extensieve nadruk op 'beheersing'. Alles tot in de details in 'de klauw willen houden', heb ik leren zien als een nadeel bij benaderingen die processturing als motor van veranderingen zien. Daarnaast gaat dit boek voorbij aan de zeer diep gelegen oorzaak van het feit dat het implementeren daadwerkelijk tot zo'n groot probleem is geworden, namelijk de scheiding tussen beleid en uitvoering. De op zichzelf waardevolle stappenmodellen steunen daarom niet op een filosofisch-theoretisch bedding die voldoende meerwaarde zou kunnen bieden vergeleken met andere boeken over dit onderwerp.

Leo Klinkers